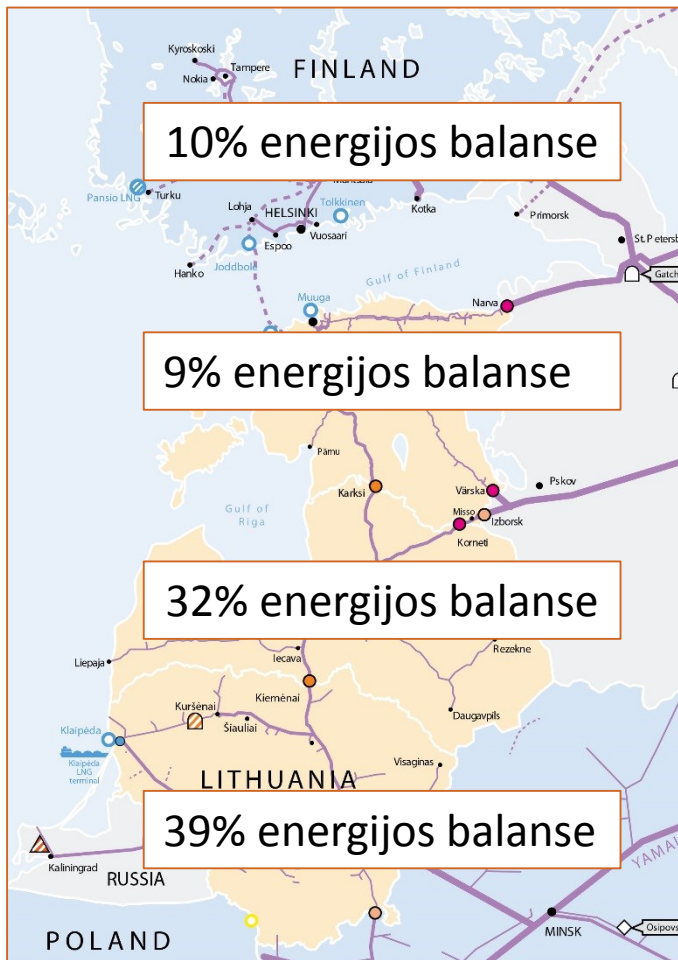

Baltijos dujų rinka: liberalizacija ir integracija

Saulius Bilys
AB „Amber Grid“ generalinis direktorius

Diskusija apie atnaujinamą Lietuvos energetikos strategiją
2015 m. birželio 25 d., Vilnius

Gamtinės dujos - dalis energijos balanse, suvartojimas

Dujų suvartojimas, mlrd. m ³ /metus	2010	2014	Δ
Suomija	4,5	2,9	-36%
Estija	0,7	0,5	-29%
Latvija	1,7	1,3	-24%
Lietuva	3,1	2,6	-16%
Iš viso Baltijos šalyse	5,5	4,4	-20%
Iš viso regione	10,0	7,3	-27%

- Artimiausiais metais numatomas dujų vartojimo stabilizavimas
- Dujų vartojimo potencialas naujose srityse (transportas ir kt.)

Šaltiniai: Statistikos departamento, VKEKK ir PSO duomenys, 2013 m.

Gamtinių dujų tiekimo šaltiniai ir pagrindinė infrastruktūra

- Istoriskai gamtinės dujos buvo tiekiamos iš Rusijos
- Nuo 2014 m. gruodžio veiklą pradėjo SGD terminalas Klaipėdoje
 - Įleidimo pajėgumai ~ 1,5 mlrd. m³/metus
 - 2015 m. pabaigoje pajėgumai bus padidinti iki ~ 4 mlrd. m³/metus (daugiau kaip 80% Baltijos šalių paklausos)
 - Šiuo metu SGD dalis sudaro ~25% Lietuvos dujų suvartojimo
- Latvijos Inčukalnio PDS dydis 2,3 mlrd. m³/metus
 - Dujos tiekiamos Latvijai, Estijai ir Pskovo/Sankt Peterburgo regionui šaltuoju periodu
- Nuo 2015 metų dujos tiekiamos iš Lietuvos į Estiją nuolatiniu režimu (dujų srautas prasidėjo 2014 m. pabaigoje)

Dujų rinkos atvėrimas

Rinka uždaryta,
Neužtikrinta trečiosios
šalies prieiga,
Teisės aktai rengiami

Rinka uždaryta (iki 2017 m.
balandžio),
Tarpvalstybiniams srautams
trečiosios šalies prieiga
suteikiama derybų keliu

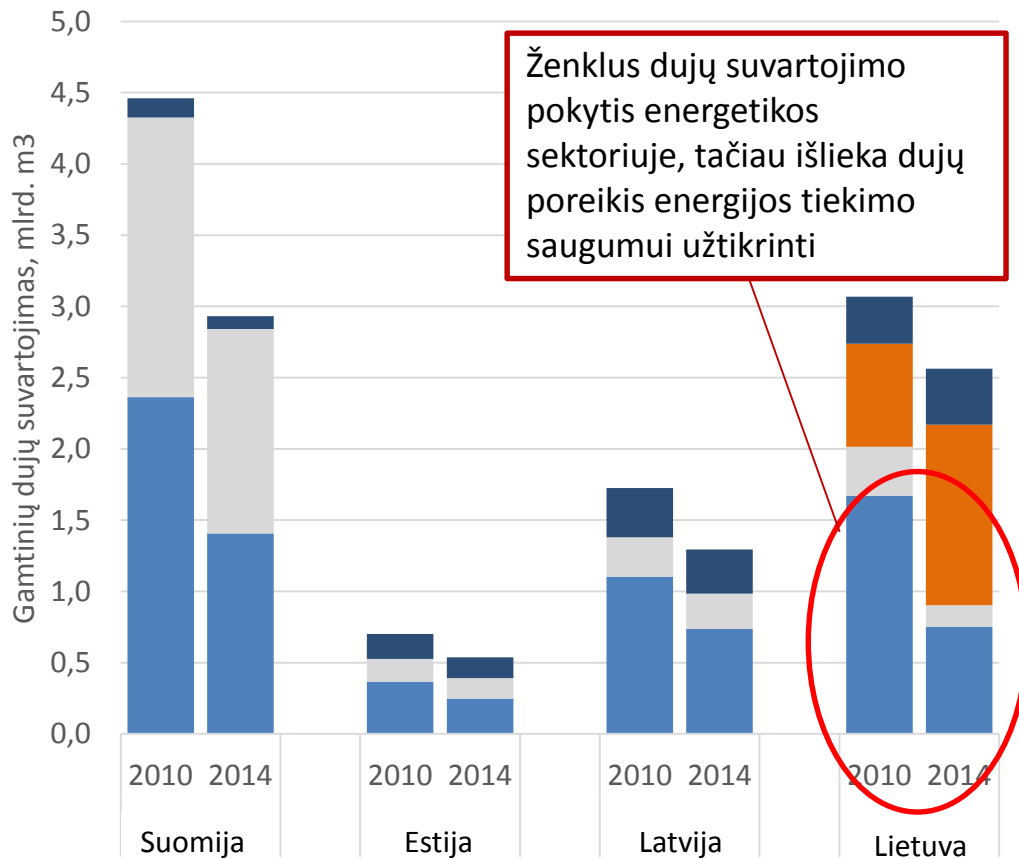
Rinka atverta,
PSO atskirtas,
Užtikrinta trečiosios
šalies prieiga

Rinka atverta,
PSO atskirtas ir sertifikuotas,
Užtikrinta trečiosios šalies
prieiga

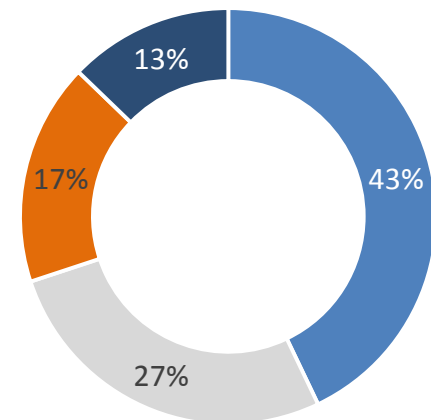
- Visoms šalims, išskyrus Lietuvą, suteikta išimtis, remiantis Direktyvos Nr. 73/2009 49(1) str. nuostatomis
- Dalis ES III-iojo Energetikos paketo reikalavimų įgyvendinta savanoriškai (daugiausia Estijoje)

Gamtinių dujų vartojimo pokyčiai

Gamtinių dujų suvartojimas

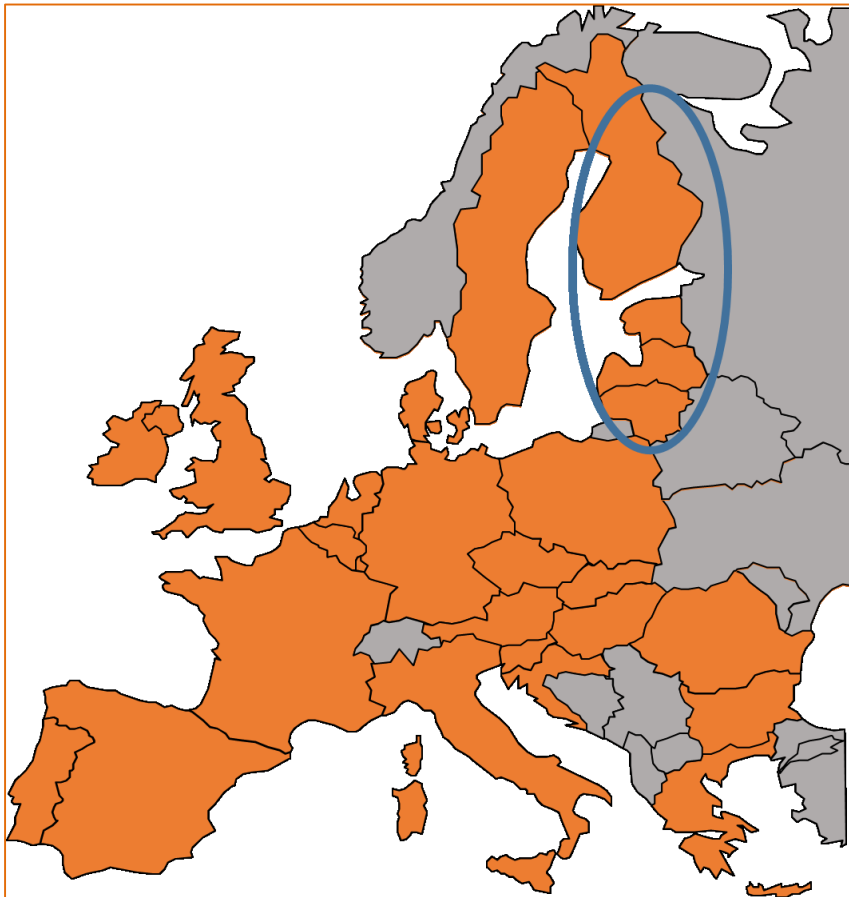

Gamtinių dujų vartojimo struktūra regione 2014 m.

- Energetika
- Pramonė
- Trąšų gamyba
- Gyventojai, komercinis sektorius ir kt.

Rytų Baltijos regiono dujų rinkos vystymas

Būtinios sąlygos

- Reikiama regioninė dujų infrastruktūra
- Suderinta arba vieninga dujų prekybos ir transportavimo teisinė bei reguliavimo aplinka

Siekiami rezultatai

- Vienas virtualus prekybos taškas ir unifikuota dujų prekybos platforma
- Viena dujų įleidimo-išleidimo zona ir bendra regiono PSO pajėgumų prekybos platforma
- Viena balansavimo zona ir bendros regiono PSO balansavimo operacijos

Regioniniai gamtinių dujų infrastruktūros projektai

SGD terminalas Suomijos įlankoje
2019?

Syderių požeminė gamtinių dujų saugykla
2021?

Dujotiekio Klaipėda - Kiemėnai pajėgumų padidinimas (KKP)
2015

Dujotiekių jungtis tarp Lenkijos ir Lietuvos (GIPL)
2019

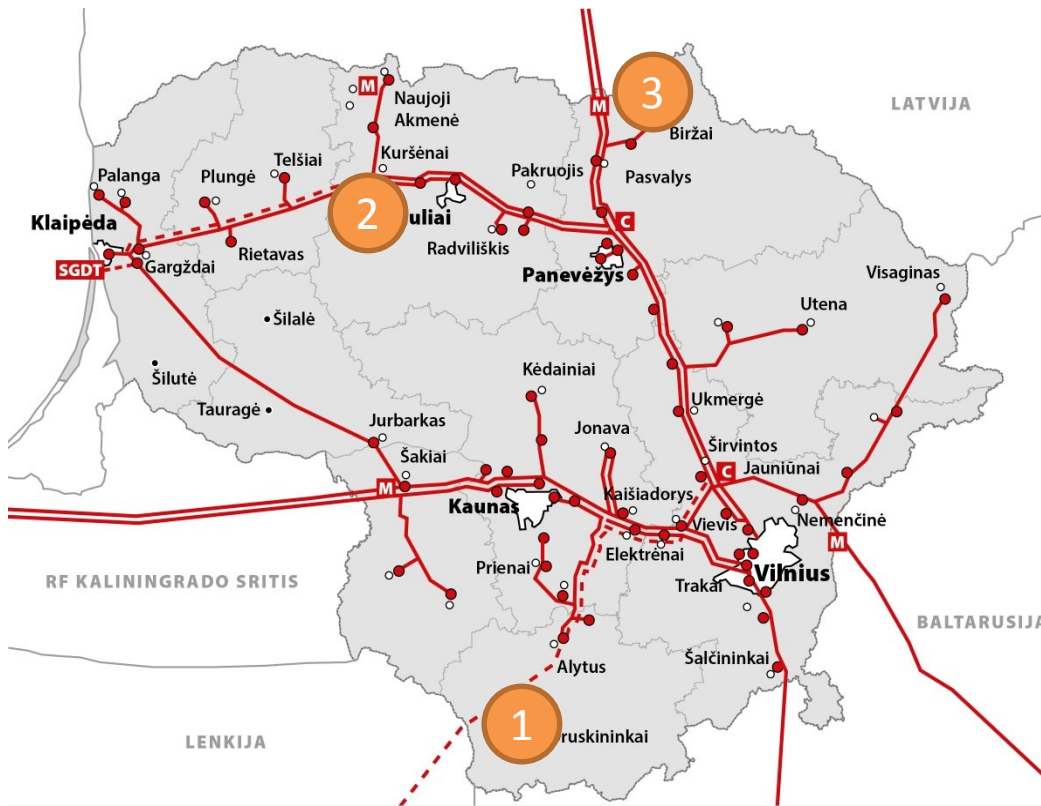
Dujotiekių jungtis tarp Estijos ir Suomijos (Balticconnector)
2019?

Dujotiekių jungties tarp Estijos ir Latvijos pajėgumų padidinimas
2019?

Įnčukalnio požeminės dujų saugyklos išplėtimas ir modernizavimas
2025?

Dujotiekių jungties tarp Latvijos ir Lietuvos pajėgumų padidinimas
2021?

Strateginiai infrastruktūros projektai Lietuvoje

Magistraliniai dujotiekiai	Dujų kompresorių stotys	Dujofikuoti miestai
Projektuojami dujotiekiai	Dujų skirstymo stotys	Nedujofikuoti miestai
Dujų apskaitos stotys	Dujofikuoti didieji miestai	Suskystintų gamtinių dujų terminalo (SGDT) sistema

1. Dujotiekių jungtis tarp Lenkijos ir Lietuvos (GIPL)

- Investicijos LT teritorijoje – EUR 136 mln. (bendros investicijos – EUR 558 mln.)
- Ilgis LT – 177 km (bendras – 534 km)
- Eksploatacijos pradžia – 2019 m.

2. Dujotiekio Klaipėda–Kiemėnai pajėgumų padidinimas (KKP)

- Investicijos – EUR 64 mln.
- Ilgis – 110 km
- Eksploatacijos pradžia – 2015 m. pabaiga

3. Latvijos–Lietuvos dujotiekių jungties pajėgumų padidinimas (LV-LT)

- AB „Amber Grid“ investicijos – EUR 3 mln. (bendros investicijos – EUR 55 mln.)
- Pajėgumų padidinimas iki 12 mln. m³/parą
- Ilgis LV – 40 km
- Eksploatacijos pradžia – 2021 m.

Dujotiekių jungtis tarp Lenkijos ir Lietuvos (GIPL)

Projekto tikslai

- Integruoti izoliuotas Baltijos šalių dujų rinkas į bendrą ES dujų rinką
- Diversifikuoti dujų tiekimo šaltinius
- Užtikrinti gamtinių dujų tiekimo saugumą

GIPL techniniai and finansiniai rodikliai

- Projekto vykdytojai: GAZ-SYSTEM S.A. ir AB „Amber Grid“
- Dujotiečio ilgis – 534 km (357 km Lenkijos teritorijoje ir 177 km Lietuvos teritorijoje)
- Skersmuo – 700 mm
- Maršrutas – nuo Rembelszczyna (PL) iki Jauniūnų kompresorių stoties (LT)
- Pajėgumai – 2,4 mlrd. m³/metus (su galimybe padidinti iki 4,1 mlrd. m³/metus)
- Eksploatacijos pradžia – 2019 m.
- Investicijos iš viso: 558 mln. EUR (422 mln. EUR Lenkijos teritorijoje ir 136 mln. EUR Lietuvos teritorijoje)

Dujotiekio Klaipėda–Kiemėnai pajėgumų padidinimas (KKP)

Projekto tikslai

- Diversifikuoti dujų tiekimo šaltinius Baltijos šalių regione
- Užtikrinti gamtinių dujų tiekimo saugumą
- Sudaryti sąlygas pilnai išnaudoti SGD terminalo Klaipėdoje pajėgumus
- Padidinti perdavimo sistemos patikimumą

KKP techniniai and finansiniai rodikliai

- Projekto vykdytojas – AB „Amber Grid“
- Dujotiekio ilgis – 110 km
- Skersmuo – 800 mm
- Maršrutas – nuo Klaipėdos SGD terminalo sujungimo taško šalia Klaipėdos iki Kuršėnų
- Sudarys galimybes išnaudoti maksimalius Klaipėdos SGD terminalo išdujinimo pajėgumus (įgyvendinus KKP projektą) – 10,3 mln. m³/parą
- Eksploatacijos pradžia – 2015 m. pabaiga
- Investicijos 63,7 mEUR

Latvijos–Lietuvos dujotiekių jungties pajėgumų padidinimas

Projekto tikslai

- Padidinti dujų sistemų jungties pajėgumus tarp Latvijos ir Lietuvos
- Užtikrinti gamtinių dujų tiekimo saugumą
- Sudaryti prielaidas didesnei Baltijos šalių dujų rinkų integracijai
- Užtikrinti gamtinių dujų sistemos darbo saugumą ir patikimumą

Projekto techniniai and finansiniai rodikliai

- Projekto vykdytojai: AS „Latvijas Gaze“ ir AB „Amber Grid“
- Darbai – dujotiekio Ryga – Iecava statyba ir Kiemėnų DAS pajėgumų padidinimas
- Dujotiekio ilgis – 40 km
- Skersmuo – 500 arba 700 mm (priklausys nuo dujų paklausos)
- Pajėgumai iki 12 mln.m³ / parą
- Preliminarios investicijos: 55 mEUR (~ 3,0 mEUR Lietuvos teritorijoje)
- Eksploatacijos pradžia – 2021 m.*

* - Sprendimas investuoti priklausys nuo kitų regiono infrastruktūros projektų vystymo eigos

UAB GET Baltic – bendros rinkos formavimo katalizatorius

- Gamtinių dujų birža įkurta Lietuvoje. GET Baltic akcininkų struktūroje dominuoja PSO
- Veiklą pradėjo 2013 metais – dabartiniu metu vykdo prekybą virtualiame prekybos taške, Lietuvoje
- Registruota 50 dujų biržos dalyvių, daugiausia iš Lietuvos, taip pat iš Estijos
- Prekiauja kelių ateinančių pristatymo parų (iki 150), einamosios paros ir praėjusios paros produktais

Potencialios GET Baltic veiklos sritys regioninėje dujų rinkoje

Gamtinių dujų regioninė birža

REMIT reikalaujamų duomenų teikimo ACER paslaugos

Perdavimo pajėgumų paskirstymas pirminėje pajėgumų rinkoje

Antrinės pajėgumų rinkos organizavimas

Dujų srautų balansavimo administravimas

Didmeninės rinkos dalyvių konsultavimas

Ačiū už dėmesį !

AB „Amber Grid“
Savanorių pr. 28, LT-03116, Vilnius, Lietuva
Tel. (+370 5) 236 0855, (+370 5) 236 0850
www.ambergrid.lt